

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 586
van **CELIA GROOTHEDDE**
datum: 16 juni 2020

aan **WOUTER BEKE**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Geestelijke gezondheidszorg (ggz) - Onderbenutting tijdens de coronalockdown

Tijdens de lockdown zijn in veel zorg- en welzijnsinitiatieven de activiteiten ofwel helemaal stilgelegd (bepaalde ambulante dienstverlening), ofwel sterk verminderd (bv. gebruikers uit residentiële settings die ervoor gekozen hebben om elders de lockdown door te brengen of opnames van zorggebruikers die niet zijn doorgedaan).

1. Kan de minister aangeven voor de verschillende deelgebieden van de ggz (geestelijke gezondheidszorg) hoeveel de onderbenutting bedraagt voor de periode 1 maart - 8 juni 2020?
2. Kan de minister per deelgebied een indicatie geven van het verschil in zorggebruik ten opzichte van de drie voorgaande maanden (aanbod, zorggebruikers, uren, activiteiten)?
3. Op welke manier worden de sector en de organisaties in de ggz betrokken bij de aanwending van de onderbenutting?

ANTWOORD

op vraag nr. 586 van 16 juni 2020

van **CELIA GROOTHEDDE**

1-2. Zorg en Gezondheid heeft op dit moment nog geen exacte gegevens over het aantal prestaties, consultaties en zorggebruikers in de verschillende GGZ-sectoren gedurende de periode van de lockdown.

Exacte gegevens zullen in de loop van de komende maanden beschikbaar worden, bijvoorbeeld via de facturatiegegevens van de verzekeringsinstellingen (voor de revalidatievoorzieningen, psychiatrische verzorgingstehuizen en initiatieven van beschut wonen), of via de registratiegegevens uit het Elektronisch Patiëntendossier (voor de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg).

Graag geef ik u wel al enkele algemene tendensen mee betreffende de bezetting en dienstverlening in de verschillende GGZ sectoren. Voor de residentiële voorzieningen zijn deze gebaseerd op de dagelijkse bevraging die Zorg en Gezondheid sinds 20 april opgezet heeft om zicht te krijgen op het aantal (vermoedelijke) COVID-19 besmettingen, aantal overlijdens en personeelsuitval. Deze gegevens worden dagelijks ingevuld door de initiatieven van beschut wonen (IBW), psychiatrische verzorgingstehuizen (PVT) en residentiële revalidatievoorzieningen (REVA).

- De IBW hebben de begeleiding van zorggebruikers, mits de nodige maatregelen, gedurende de coronacrisis voortgezet. De overgrote meerderheid van de IBW vertoont geen schommelingen in het aantal zorggebruikers die begeleid werden. De bezettingsgraad gedurende de lockdown betreft de totale beschikbare capaciteit. Aan het begin van de coronacrisis zijn er wel enkele zorggebruikers die ervoor gekozen hebben om tijdelijk bij familie te gaan wonen en dus om de begeleiding tijdelijk stop te zetten. Dit is slechts een zeer beperkte daling van het aantal zorggebruikers.
- In de PVT zijn er minimale schommelingen in de bezettingsgraad. Ook hier bedraagt de bezettingsgraad vaak de maximumcapaciteit. In de PVT is de zorg, mits de nodige maatregelen, gedurende de coronacrisis voortgezet. Het aantal begeleide zorggebruikers was dus weinig verschillend van het aantal opnames op andere momenten. Er kan wel een minimale invloed geweest zijn van COVID-19 zorggebruikers die tijdelijk opgenomen zijn in een AZ of een PZ (dit laatste in het kader van cohortezorg met andere COVID-19 zorggebruikers).
- REVA: Binnen de revalidatievoorzieningen moet er een onderscheid gemaakt worden tussen residentiële en ambulante hulpverlening. In de residentiële revalidatiecentra is de zorg, mits de nodige maatregelen, gedurende de coronacrisis voortgezet. Het aantal opnames werd slechts beperkt verminderd om te kunnen voldoen aan de veiligheidsmaatregelen. In een residentiële verslavingscentrum wordt er een ondercapaciteit gemeld, doordat hier ook sprake was van een tijdelijke sluiting door een vermoeden van COVID-19 besmetting. Intussen is deze capaciteit langzaam aan het stijgen. In de andere residentiële revalidatiecentra zijn er geen grote schommelingen. Zoals hierboven aangehaald hebben wij nog geen zicht op het aantal prestaties en zorggebruikers in de ambulante revalidatiecentra tijdens de lockdown. De Vlaamse overheid heeft deze voorzieningen in het begin van de COVID-19 crisis gevraagd om de hulpverlening zoveel mogelijk te continueren, via alternatieve

begeleidingen (telefonisch, beeldbellen). De gegevens over deze alternatieve vormen van begeleidingen worden opgevraagd bij de voorzieningen.

- CGG: Er zijn voor de CGG op dit moment geen registratiegegevens beschikbaar voor 2020. Er is van bij het begin van de coronacrisis duidelijk aan de CGG de instructie meegegeven om zoveel mogelijk in te zetten op online hulpverlening en consultaties via beeldbellen. In uitzonderlijke gevallen vonden ook face to face consultaties plaats mits inachtnaam van de nodige voorzorgsmaatregelen. De CGG hebben zo goed als mogelijk hun bestaande werking verder gezet. Er is steeds de nadruk gelegd op het waarborgen van de nodige hulpverlening met aanpassing van de modaliteiten. We krijgen vanuit de sector ook de signalen dat hiervan maximaal gebruik is gemaakt. De CGG hebben het momentum ook aangegrepen om creatieve oplossingen te vinden om mensen met psychische klachten toch zo goed mogelijk te ondersteunen. Er is in sneltempo een chatmodaliteit geoperationaliseerd, er zijn back-office verwijzingslijnen gelegd vanuit Tele-Onthaal en andere online hulplijnen, er zijn lokale meldpunten/kruispunten opgezet om de toegankelijkheid tot geestelijke gezondheidszorg te verbeteren, enz.

3. Minister Beke heeft een budgetgarantie voorzien voor alle Vlaamse sectoren. Zo werden voor de revalidatievoorzieningen alle sectoren en koepelorganisaties betrokken bij de uitwerking van een compenserend financieringssysteem om de alternatieve vormen van hulpverlening te kunnen vergoeden. Er werden hiervoor verschillende Zoom-besprekingen georganiseerd.

Tegelijkertijd werden de voorzieningen via de uitgevaardigde maatregelen maximaal aangespoord om blijvend de hulpverlening aan te bieden en contacten met cliënten te onderhouden. De voorzieningen hebben er alles aan gedaan om hun cliënten te ondersteunen op alternatieve manieren en niemand in de kou te laten staan, hoewel dat uiteraard niet de standaard dienstverlening kon evenaren. Er is een versnelling genomen in het voorzien van de nodige randvoorwaarden om thuiswerk en online hulpverlening mogelijk te maken.

Door deze budgetgarantie te voorzien is vermeden dat de voorzieningen financieel verlies lijden door enerzijds een daling van aantal prestaties of aantal begeleidingen. Anderzijds doordat deze prestaties tijdens de crisis op een andere wijze gerealiseerd werden (telefonisch, beeldbellen) en op dit moment niet vergoed worden (indien prestatiefinanciering).